

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

No. 12.

Dumineca 17. Martie.

1840.

Примѣбара.

(рѣгачѣне).

Дела тине саѣ ампаѣт мишкѣторѣла черк а анѣлаѣ прѣпѣтѣрнече Пзринте! Ан арѣгѣлаша примѣбарѣ те арѣци тѣ плин де дар, ши де анѣлашѣгаре. Де парте се вѣд семѣнѣтѣрнече кѣ пазѣшта лор берѣтѣцѣ, дерѣла рѣсѣате балзамик мирос, рѣсѣнѣ мѣнциѣ, рѣд кампиле, вѣкѣрнече ши воле вѣнѣ сеѣде ан тот локѣла. — Бара се апропие анѣвѣскѣтѣ ан лѣмина мѣрнече тале, дин соаре се анѣвѣлѣще сѣжрѣшѣла а плинѣлаѣ де род ан. Гласѣла тѣѣ се ѣде анѣми сеѣкнѣтор ан анѣфрикошателе тѣните; акѣм домола ши вѣлна шѣрѣина ан дешертѣла вѣнт, ла рѣѣ, ши ан посоморѣта пѣстие, диминѣца, ла амѣѣѣ, саѣ кѣна анѣне соареле. — Кѣ тот скѣтѣратѣ есте бине кѣвѣнтарѣ та тоамна. Аѣи аѣ гѣтит тѣ мило стиве о овѣѣскѣ сѣрѣвѣтоаре пентрѣ тоате фиинцеле, пре каре анѣкѣзѣще соареле прин разиле сала — Кѣ анѣфрикошат те арѣци тѣ іарна! вѣфор, ши вѣшѣлаѣ се вѣрѣсѣ песте царинѣ, о маре де норѣ анѣгреонаѣѣ, о маѣеста-

тикѣ анѣтѣнече се ѣдѣнѣ ан преѣѣѣрѣла тѣѣ стѣпѣне! Тѣ те порѣѣ пе арѣпнеле волѣѣрнече, пѣжмѣнтѣла се апѣѣкѣ кѣ кѣчернече анѣанѣтѣ та, ши тоатѣ тѣрѣа тѣрѣмѣрѣ де сѣфларѣ та! — О таиникѣла глоб ал лѣмеѣ! кѣтѣ анѣемнаре ѣджнѣкѣ, кѣтѣ пѣтѣре ѣѣмнѣзѣлаекѣ се ѣфлѣ ан тине. Симпѣлѣ, дар тотѣшѣ маѣестатикѣ, ши анѣлаѣпѣтѣ есте ѣеѣтѣра та! фрѣмѣѣѣца ши анѣелашѣгарѣ мѣѣестрѣ сѣнт легате ан тине ан ѣѣ маѣ фрѣмоѣсѣ армоние прин тот ѣнѣверѣла. —

Анѣсѣ омѣла, неѣгѣтѣрнече ан сѣѣмѣ прѣвѣѣще ла тоате, ши нѣ кѣѣтѣ ла пѣтѣрнече маѣнѣ, карѣ ѣѣстѣ сѣере анѣоарѣе; карѣ ан ѣджнече лѣкѣрѣ а рѣдѣка ѣѣѣрнече, ши а скоате анѣреоната а примѣѣѣрнече комоарѣ; карѣ кѣлѣѣѣроѣсѣа зѣоѣ дин чер о слоѣоѣѣде; карѣ фиинцеле анѣрѣѣнѣ, вѣфорѣла рѣсѣпѣѣще, прин скѣмѣаре вѣѣѣѣ ѣѣѣѣ, ши инициѣ тѣѣтѣроѣр пѣжмѣнѣѣилор лѣкѣѣѣторѣ де вѣкѣрнече ампле. — Натѣрѣ! іа сѣѣма! анѣрѣѣнѣ тот ѣе есте! вѣѣ ан марѣѣ тѣмпѣлѣ а голѣѣѣнече черѣѣѣ ѣѣджнѣ, ши сѣре мѣраре сѣ рѣдѣкѣм дин тоате лѣмѣвеле фрѣвѣнѣѣ кѣнтѣрнече. Рѣѣ шѣѣѣрѣѣѣоаре лор вѣнтѣрнече сѣфларѣѣ домола ѣѣѣѣѣѣ, прин

акзрѣ дѣх вої рзкороеа звѣрае анфервн-
тателор инимі адѣчеці; ворѣці де ел
вої сінгѣратічлор, ан ѣмере антѣнекоа-
се пе аналте стѣнчі крескзторілор вразі,
ші ѣмплеці тзкѣтѣла вострѣ лѣкаш кѣ
сфѣнта анфіораре.

Ші вої, вої фѣртѣне! каре тѣнѣна
лѣмѣ скѣтѣраці, рѣдікаці віфороееле воа-
стрѣ гласѣрі, ші лѣздаці пе ачела, каре
ваѣ дат ачестѣ пѣтѣре! стрігаці мѣрірѣ
лѣі вої рѣрї, рѣдікаці аѣерѣла вострѣ
кѣнтѣк вої ісвоарелор, каре дін анзлцімѣ
стінчелор вѣ репезіці, ші тѣ лінѣ ѣндѣ,
карѣ рзкореші кѣмпііле, ші тѣ адѣнкѣ
марѣ плінѣ де мінѣні, акоардѣ лѣзда чѣлѣі
прѣмѣрїт, кѣчї де ачестѣла порѣнкѣ се
рѣдікѣ, ші кад ѣнделе тале.

Вої іерѣрї! флорї, ші фѣрѣктѣрї а-
дѣчеці балѣамікѣла вострѣ мірос де тѣмѣ
ачѣлѣла, акзрѣла дѣх ресѣфѣл ан вої,
ші вѣ анподобѣще фѣца воастрѣ. Анле-
кацівѣ лѣі пѣдѣрїлор, анкінацівѣ лѣі
сѣвѣнѣтѣрїлор, ші сѣфѣлаці лїніціта воастрѣ
кѣнтаре ан инімїле сѣчѣрѣторілор. Вої
стѣлелор, каре вѣнѣтѣла чѣр пѣзціці, кѣнд
ан адѣнкѣла сомн пѣмѣнтѣла зѣче, вѣр-
саці рѣгѣчїѣнеле воастрѣ кѣтрѣ чѣл чѣ вѣ
дѣ лѣмінѣ спре стрѣлѣчїре.

Тѣ ісворѣла лѣмінѣі аналт кїп а зї-
діторѣлѣі, каре те ревершї ан очѣанѣла
віціці, дѣла о лѣме пѣнѣ ла алта, скрїе кѣ рѣ-
зѣле тале лѣзда лѣі ан анзлцімѣ череаскѣ.
Тѣнетѣла вѣвѣе, адѣнкѣ се аплѣкѣ лѣмѣ! ан-
чѣрескѣла кѣнтѣк ресѣнѣ дін нор ан нор. —
Мѣціці дін вѣрѣла мѣнцілор вої граселор
тѣрме, ші тѣ кѣ мѣшкі акоперїтѣ стѣн-
кѣре-антоарче кѣнтарѣ де лѣзда, ші вої
ангѣстелор вѣі ресѣнѣдеці ачестїа. Пѣ-
сторѣла чѣл марѣ стѣпѣнѣаще, се апро-
ціе пѣтѣрїка лѣі амѣрѣціе. Трезіцівѣ

ші вої посоморїцілор кѣдрїі, ші вої вѣсе-
літоарелор кѣмпїі, ші адѣчеці кѣнтѣрї
фѣрѣ де сѣѣршїт. Іар кѣнд остенїта зї
ла одїхнѣ се лѣсѣ, ші хорѣла вострѣ ла
тѣчѣре ан адѣче, атѣнчѣа сїмѣще тѣ охї!
дѣлѣе кѣнтѣрѣцѣ Прївігѣтоарео! Тѣ кѣ
мелодїосѣла тѣѣ глас мѣрѣще ноаптѣ ла-
зда прѣпѣтѣрїкѣлашї тѣѣ стѣпѣн!

Іарѣ тѣ, кѣрѣла тоатѣ зїдіреа рѣде, кѣ-
пѣла тѣтѣрор фѣпѣтѣрїлор, ші лїмѣа тотѣ-
лѣі лѣмѣск омѣла! анкоронѣцѣ кѣ кѣн-
тѣрї де лѣдѣз ачѣастѣ обѣцѣкѣ сѣрѣз-
тоаре, фїе ачѣеа ан чѣтѣці богате, ан бї-
сѣрїчі мѣїестроасѣ, ан каре фѣмѣла тѣмѣї
дін вѣсе де арїїнт се рѣдікѣ, де хорѣла
кѣнтѣрїлор инімїле се апрїнд, ші сѣѣнта
флакѣрѣ пѣнѣ ла чѣр поартѣ; саѣ ан са-
че, ан сінгѣрѣтате, ан тѣкѣта а копачї-
лор ѣмерѣ, ан кѣмпїі, ан пѣдѣрї, ла лїмпѣ-
зіле ісвоаре, пе адѣнка шї анфрїкошата
марѣ, ан мѣнці саѣ ан вѣі прѣзнѣїтѣ.
Дін вѣчїѣмѣла пѣсторїѣлашї анчѣрїї кѣнтѣ,
ші ан гласѣла пѣсторїѣї чѣрѣвїмії се лѣд,
кѣнд адѣншїї пе зїдіторѣла сѣѣ лѣдѣз.
Шї дѣкѣ лѣї вїне сѣѣнтѣла тѣѣ чїсѣ а
таїнікѣлашї сѣор дін ачѣаста лѣме, дѣте,
трѣї воїос дїнколо, кѣ пѣтѣре ноаѣ кѣн-
тѣ аколо лѣмѣ ноаѣ, ші пе ачѣла, каре
лѣміле ан чѣркѣла лор цїне, ші дін пѣрѣ-
те рѣѣтѣці кѣнѣтате адѣче.

Др. Вагїч.

ДОМНѢЛЕ РЕДАКТОР.

Нѣ ам кѣвїнте андѣстѣле, прїн каре маї
ан скѣрт шї маї адѣвѣрат сѣмї пот арѣ-
та мѣлацѣміреа чѣ сѣмѣцѣск тотѣѣѣна кѣнд
чѣтѣск Газетїле, іар маї кѣ самѣ фїїле д.

Тале; атé лінгвіші нэ воєск, кз нэмам депрінс, пентрэ кз пе кжнд требѣк се мз-депрінд, навѣм дела чіне, кз даскаліі ші попорѣл тінерецілор меле нэ шііаѣ чѣіа че шіѣ асѣззі; чі нэмаі пре сінгѣрѣл адівзр вѣ мзрѣрїсїеск кз, моѣл скріерї Д. воєстре єсте ґнѣл дін челе маі адівзрате ші маі апроапе де асє нэмі ромжнєск аґ алетѣ-раре кѣ алте фой а нїамѣлѣі, афарѣ де оарекареѣл лѣкрѣрї че вѣ сіліці дін зі аґ зі спре аґтродѣчереа ші скоатереа оарекѣрора.

Пєлжнѣ алте мѣлте скріерї фолосїтоаре релїції, нїамѣлѣі ромжнєск ші аґ парте молдовїнєск че четєск аґ фойле Д. тале, маі аґкоаче дѣдѣ ші прєсте нїче аґсѣмнѣрї че фачеці асѣпра оаре кѣрїі кѣлѣторїі аґнѣ П. А. Gеgѣ аґ Молдова! аґсѣмнѣрїле Д. воастре *) не спѣс аґмі плак ші ла тоате аѣеці дрептате пѣнѣ аґ черїѣ де маре; нэмаі пе ґнєлокѣрї, дѣпѣ вѣм мзрѣрїсїї пентрѣ непѣтїнѣа дєапрї-вї маі дєапроапе трѣѣа, атїнѣеці фоартє пѣцін; ші аѣеці дрептате, де време че нэ-ле пѣтеці лѣа дін їсторїє, чі ар тре-ѣсі о лѣнѣ спєрїєнѣѣ ла фача локѣлѣі аґтѣмплѣзрїлор лор! прєкѣм мїа дѣк амін-те кѣ аґ фойа кѣ Но. 43 ґнде, П. А. Gе-гѣ, сокоѣеѣ кѣ грєшєлі не пїлдѣіте а-сѣззі нэмѣрѣл Молдовєнілор ші а ґнѣрї-лор, сѣ маі бїне зікжнд а католїчїлор ачєстѣї прїнчїпат. Д. воастрѣ, маі кѣ

*) Ачєлєа аґсѣмнѣрї нэ сжнт а ле ре-дѣкції чі алє алѣї кѣрєат кѣ о єрѣ-дїціє ші єспєрїїнѣѣ, че сінгѣрѣ пѣчєа прѣдѣчє ашѣ фрѣмоаєє рєфлєксії пентрѣ Молдовєні дін парѣа фрѣцілор лор Тран-сілѣні. Ачєлаш кѣрєат аґсѣ аѣ воїт а рємжнєа тотдєаѣана аґонїм.

самѣ пентрѣ ґнѣрї, атїнѣеці кѣ фоартє пѣціне кѣвїнте; кѣ, П. А. Gеgѣ, єсте кам дарнїк ла сокотїнѣа са ші алѣлє . . Іарѣ єѣ аї довідєск сф. дѣпре о лѣнѣ іспїтѣ ші дѣпре пѣціне аґсѣмнѣрї ші тра-дїції че маі аѣем аґ асємїнѣ прївїрї: кѣ сф. нэ нэмаі кѣ єсте спорнїк, дарѣ фоартє грєшїт аґ нэмѣрєа ґнѣрїлор сєї, сокотїндѣлє нэмѣрѣл пѣнѣ ла 55,000; пентрѣ кѣ тоате націїлє де релїціа католїкѣ, че лѣкѣєск ачєст прїнчїпат асѣззі, дѣпре аґсѣмнѣрїлє че зісєїѣ к' аѣем, кѣ грєшалѣз аш пѣте зічє кѣ с'ар сѣї пѣнѣ ла 45,000, ші дѣкѣ тоці ачєціа нэ алѣкѣ-тѣєск ачєл нэмѣр, вѣ пѣтеці аґкїпсї, че ар пѣтѣ алѣкѣтѣї кѣтѣѣа сѣтє де ґнѣрї? Пє аґнѣ кѣре трєѣє а шї ші ачєїа, кѣ аґтре сѣтїлє че, П. Gеgѣ, нэмѣрѣ аґї ґнѣрї, ґн марє нэмѣр дїн трѣнєєлє сжнт де рѣмжнїї, аґсѣ кѣ релїціа католїчї: прє-кѣм, Хѣшії, Корнїї, Котнарїї, Іозєпєції, Бѣхѣтїнѣл, Тѣмѣшєнїї, Аѣїѣдєнїї ші іарѣ маі кѣ самѣ прїнѣ трѣрѣрї сжнт мѣхѣлєлє аґтреці де Молдовєні католїлі п: к: ла Роман, Бѣкѣѣ, Фокѣшанї шчл. ші нїчѣ сє поате зічє кѣ ачєціа ар фї ворєїт кжндѣа лїмѣа ґнѣрѣ; де тїмп че, нэ нэ-маі кѣ нэ сї афлѣ врѣѣн докомент ла джншїї сѣѣ аґ карєѣа аґрїѣѣ; дарѣ нїчї мѣкар ґрѣѣ де традїціє кѣре сє доѣдєа-скѣ кѣ ії — сар траѣє дін ґнѣрї; чі нэ тотѣа аґтѣлїмѣа, обїчєїѣрїлє, кѣт ші повє-стїлє ші хѣрѣрїлє лор аї довідєск аґї кѣ тотѣ-лѣї тот Молдоромѣнї: мѣ мїр дарѣ, кѣм П. Gеgѣ, аї нэмѣрѣ аґтре ґнѣрїї карїї ш'арфї пєрдѣт лїмѣа, лѣкрѣ че спєрїєнѣа нї довідєѣє кѣ ар трєѣсі сє фїє обїєкт а мїї де вєкѣрї ші тотѣш сє рѣмжїє дїєтѣ-лє ґрѣє: сє вєдє кѣ П. Gеgѣ нї соко-ѣєѣ фоартє прѣці адїкѣ кѣ н'єл аґнѣѣ-

леге скопѣла скрісореї сале че ар вої ка тоці ромѣнії се нѣ фїе ромѣнії: ачаства се доведеше шї де аколо, кѣнд сф. зїче кѣ дакѣ ар сокотї шї пе тоці ачїї че прїн скїмвореа релїцїей шаѣ скїмват шї нація, атѣнча ѣнгѣрїї ар алкѣтѣї апатра парте дїнтре лѣкѣїторїї молдовеї, шї а ачаства есте огрешалѣ кѣ коарне: пентрѣ кѣ де кѣндѣї Молдова ка се зїчем аша, нѣ с'аѣ поменїт ка оаре кѣндѣа вреѣн сат католик де ѣнгѣрїї с'аѣ мѣкар де Молдовенї се фї трекут кѣ релїцїа ла бїсерїка рѣзѣрїтѣлѣї, (афарѣ де оарекаре фоарте раре антѣмплазрїї маї кѣ самѣ ла каѣѣла аѣгѣрѣчїєнїї шї шї атѣнча фоарте греѣ); пентрѣ кѣ де асе фаче ачаства, фїреше кѣ ар требѣї ѣн просїлітїзмѣ фоарте аѣнадїнсїт, лѣкрѣ че нїчї одатѣ мѣкар се фї вїсат гвернѣла с'аѣ вреѣн преот, нѣ цїм сѣ се фї антѣмплаат: спре акѣрїа адїверїре сѣвѣт цїѣрѣмѣнт, кемѣм пе аѣсѣш П. Gegѣ, ка сѣ мѣртѣрїаскѣ, де аѣ четїт Аркїва бїсерїчїей католичїей дїн Молдова, вѣзѣтѣлѣ чєл мѣлат ѣн кѣвѣнт мѣкар, каре сѣ фїе аѣпротїва а аша ѣрмѣрїї? дар че зїк Аркївѣ, кѣнд тѣтѣрора дїн нїам аѣ нїам, ба аѣкѣ шї дїн аѣсѣмнѣрїї бїсерїчїей есте цїѣтѣ греѣтатѣ че антїмпїнѣ ѣнѣла че ар вре сѣ трїакѣ ла православіе: кѣте шї кѣте ісе чер! прїн фок шї прїн апѣ аша зїкѣнд требѣе сѣ трїакѣ! Мѣрїт фїе нѣмїле Домнѣлѣї! кѣ аѣ бїсерїка Молдоромѣнѣ нїчї одатѣ нѣ аѣ фосг сѣзѣчїєнїї де прозїлітїсм. . . . Кѣмкѣ ѣнгѣрїї дїн Молдова н'аѣ алкѣтѣїт шї нїчї алкѣтѣєск апатра парте дїнтре лѣкѣїторїї Молдовенї се доведеше маї кїар шї де аколо: кѣ пе ла аѣчєпѣтѣлѣ вєкѣлѣї трекут нѣмѣрѣла а тот попорѣлѣї католичїєскѣ аѣ Молдова се рѣдїкѣ нѣмаї пѣнѣ ла 15,000.

Іарѣ пе ла 1820 нѣ єра нїчї де 25,000 шї де кѣмѣа нѣ ле цїе ачєсте П. Gegѣ, аѣвѣцїєе акѣма, іарѣ нѣ прїн аша де не а дєвѣратє сокотєлї сєшї лѣцѣаскѣ сѣфера нацїей сале прїчїнѣїнд тотодатѣ кѣ асѣтѣз ар сѣкѣдеа дїн прїчїна арѣтатѣ, ба аѣкѣ шї а алтора че маї жос ле вом вєде.

Іарѣ кѣт пентрѣ чєлє че пе ларг шї дєла їнїмѣ аѣшїрѣ П. Gegѣ аѣпрївїрєа асѣпрїїрїлор че аѣ сѣфєрїт католичїї ачєстѣї прїнцїпат дїн парѣк пѣсторїлор сѣфлєтїшї а Мїсїонарїлор Італїєнї, карїї фѣрѣ сѣ цїе лїмѣа ѣнгѣрєаскѣ с'аѣ мѣкар пе чѣ ромѣнєаскѣ вїне шї фѣрѣ а аѣе рѣвнѣ пентрѣ сѣфлєтїлє лор: нѣмаї пентрѣ їнтерєс се вѣрѣ аѣ локѣлїре чєлє маї єѣне, ѣнде апої нѣ спорїѣ, чї стрїкѣчїєнє фак попорѣлѣї, шї ла карє Д. воастрѣ де шї фоарте вїне атїнцїей, аѣсѣ пе сѣкѣрт шї нѣ де аѣїѣне, пентрѣ кѣ пе кѣт аѣ аѣчєлєс дїн чєлє чїтатє де Д. воастрѣ, П. Gegѣ аѣ скрїєрєа сѣ нїчї кѣм н'аѣ ворбїт дєспре сѣфлєтїлє ѣнгѣрїлор дїн Молдова, чї нѣмаї дєспре пѣнѣга шї маїнїа нацїоналѣ; іарѣ вїїнд ла сѣфлєтє, аѣдатѣ с'аѣ акѣцѣт де Італїєнї, ка кѣнд нїчї ѣн пѣпѣ н'ар фї афлат ѣнгѣр.

Ачєсте сѣнт Домнѣла мєѣ болѣѣрїлє адївѣрѣрїлор че нам пѣтѣ се мѣ опѣї, чєтїнд сѣс поменїтїлє Д. талє аѣсѣмнѣрїї асѣпра кѣлѣторїей Р. Gegѣ кѣ тоатє кѣ шї алтє дєстѣлє маї цїм, дарѣ сокотїнаѣлє а фї пре скандєлоѣсє шї нѣ де а мє сѣфѣрѣ ле лас поатє алтора че ар вре сє маї лѣкрє аѣ ачѣєтѣ матерїє. Вѣ аѣкѣїѣ, аѣсѣ кѣ рѣгѣчїєнє шї марє дорїнцѣ спре а вїневої, ка пентрѣ драгостєа нацїей Молдоромѣнє, шї а бїсерїчїей єї сє о тїпѣрєшїї

АН ФОІА Д. ТАЛЕ СПРЕ ЦІРК А ТОТ ПР-
БАІКЪЛЪІ РОМЪНЕСК.

ДА 28. НОЕМВРІЕ 1839*).

АЛ Д. ТАЛЕ ФРАТЕ МАІ МІК,

ДІМІТРІЕ ДЕЛІНЕСКЪ.

Ної Ромънії.

НІЧІ 8Н БЕАК Н'АЪ МАІ ФОСТ АЛЪЛА,
АН КАРЕ НОІ РОМЪНІІ СЪ ФІ ТРАСЕМ КЪ
АТЪТА АНКОРДАРЕ ЛЪАРЕА АМІНТЕ А НАЦІАЛОР
СТРЪІНЕ КЪТЪРЪ НОІ, ПРЕКЪМ СЕ АНТЪМПАЛЪ
АЧЕАСТА АН ЗІЛЕЛЕ НОАСТРЕ. Французіі,
ЕНГЛЕЗІІ, ЦЕРМАНІІ, АНЧЕП А ДА ДЕСКРІЕРІ
АВНУІ ШІ МАРІ, БА ШІ КЪРЦІ АНТРЕУІ ДЕ-
СПРЕ НАЦІА РОМЪНЕАСКЪ ШІ АНЪМІТ ДЕСПРЕ
ЧЕЛЕ ДОАЗ ПРИНЦІПАТЪРІ, ЦАРА РОМЪНЕАСКЪ
ШІ МОЛДОВА, КА ШІ ДЕСПРЕ О TERRA IN-
COGNITA. ІАР' МАІ ВЪРТОС КОМПАТРІОЦІІ
НОЩРІІ 8НГЪРІІ ШІ САСІІ АНЧЕП А ВЪДІ О
ДЕОСІБІТЪ АПЛЕКАРЕ ДЕ А СКРІЕ ДЕСПРЕ НОІ
ШІ А НЕ КАРАКТЕРІЗА ФІЕЩЕ КАРЕ ДЪПЪ АЛЕ
САЛЕ ПРЕ-АНЪКАТЕ ПЪРЕРІ. ВСТЕ АНСЪ ДЕ
АНСЕМНАТ, КЪМКЪ ЧЕЛЕ МАІ МЪЛТЕ ГЛАСЪРІ
КАРЕ СЕ РІДІКЪ, НЪ КЪПРІНД АН СІНЕ ПАТІ-
МЪ ДЕ АЧЕА АЛІАНЪ, КАРЕ О АФАЗМ МАІ ЛА

ТОЦІ СКРІІТОРІІ ЧЕІ МАІ БЕКІ. ТОТА'ОДАТЪ
ЕІ СЕ ВЪДА А КЪНОАЩЕ ОАРЕШІКЪМ, КЪ АН
НОІ ЕСТЕ 8Н СЪМБЪРЕ СЪНЪТОС ДЕ ВІАЦЪ
ЧЕ ПОАТЕ СЪ ЦІЕ ФОАРТЕ АНДЕЛЪНГАТ. СПРЕ
ДОВАДЪ ЛА ЧЕЛЕ ПЪНЪ АКЪМ АДЪСЕ НЕ ЕСТЕ
АНДЕМЪНЪ А СКОАТЕ НЪМАІ КЪТЕВА КЪВІНТЕ
А ЖЪРНАЛЪЛЪІ 8НГЪРЕСК ДІН ПОЖОН „Száz-
zadunk“ НРЪ 6 АНЪА 1840. АЧЕЛА ВОР-
БІНА ДЕСПРЕ ТОАТЕ НАЦІАЛЕ АНЪМІТ А Тран-
СІЛВАНІЕІ (ШІ ЧЕВА ДЕСПРЕ МОЛДОВА), МАІ
ТЪРЪІШ ЗІЧЕ:

„РОМЪНІІ. АЧЕСТ ПОПОР ЕСТЕ АЗЦІТ
АНТРЕ НАЦІАЛЕ МАІ СЪС ПОМЕНІТЕ. ПЕ-
СТЕ ТОТ АЪ ІНІМЪ ЕЪНЪ. ДАКЪ ДЪМНІАТА
ПРІЕТІНЕ ВЕІ ЧЕРЧЕТА ІСТОРИАЛЕ ПАТРІЕІ НОАСТРЕ,
ВЕІ КЪНОАЩЕ, КЪМКЪ АЧЕАСТЪ НАЦІЕ КА ПРІЕ-
ТІНЪ ЕЪНЪ, КА ВЕЧІНЪ, САЪ КА ІОБАЦІЪ АЪ
АНТІНС МЪЛТЕ БРАЦЕ ФОЛОСІТОАРЕ, ДЕ АЖЪ-
ТОРІЪ 8НГЪРЪЛЪІ; ПЪНЪ АН ЗІОА ДЕ АСТЪЦІ
НЪ НЪМАІ КЪ НЪ СЪНТ СТЪІНІ ДЕ А СЕ
ФАЧЕ ПАТРІОЦІ, ДАР' МАІ МЪЛТ ДЕ КЪТ АЛ-
ЦІІ СЪНТ ПРІЕТІНІ ЛІТЕРАТЪРІ НОАСТРЕ. —*)
НІЧІ 8Н ЖЪМЪТАТЕ ДЕ БЕАК НЪ ЕСТЕ, КЪМ-
КЪ АН 8НЕЛЕ ПЪРЦІ АЛЕ ТРАНСІЛВАНІЕІ ЕРА О-
БІЧЕІЪ А АНТРА АН СЪЛАШ МАІ ЕЪКЪРОС АА
ПЪЛЪГАРІЪ ДЕКЪТ ЛА КАСА ДЕ ОАСПЕЦІ (ХАН).
РОМЪНЪА ДІН КЪМПА ЧЕА КОГАТЪ РОДІТОАРЕ
НЕ МЕЩЕРІІ ДЕ АКОЛО ШІ НЕ ВЕВЕСТІАЛЕ ЛОР,
КАРЕ ДЪПЪ ОБІЧЕІЪ АМЕЛЪ ЛА ТЪРЪРІ КЪ
КАРЪ ТРАСЕ ДЕ БОІ, АІ ПРІІМЕА АН КАСЪ'ШІ,
КА ШІ КЪМ АР ФІ ФОСТ АЧЕАСТА СКРІСЪ АН
КОНДІКА ЛЕЦІЛОР, 8ІТЪНДЪ'ШІ ДЕ АЛТЕ АЪ-
КЪРЪІ, ШІ МАІ ДЕ МЪЛТЕ ОРІ СЕ АНТЪМПА

*) РЕДАКЦІА АЧЕСТЕІ ФОІ СЕ СІМТЕ АНДАТО-
РАТЪ КЪ РЕКЪНОЩІНЦЪ ПІНТЪРЪ АМЪПЪР-
ТЪШІРІАЛЕ ФЪКЪТЕ НОАЗ ДЕ Д. ДЕЛІНЕСКЪ АН
МАТЕРІААЧІ ВОРЕІТЪ. ДЪМНІАЛЪІ АНСЪ КРЕ-
ДІМ КЪ СЕ ВАМІРА, КЪМ ДІН НОЕМВРІЕ АА
АНЪЛЪІ ТРЕКЪТ АІ ПЪБАІКЪМ АКЪМ АН
ТЪІЪ АА СЪЪ МАНЪСКРІС. ДОМНЪА МІЪ,
АІКІ ЕЪНЪТЪТЕ А КЪЪТА ЛА ОРІЦІНАЛЪА
МАНЪСКРІСЪЛЪІ Д. ТАЛЕ ЧЕ АА АІ АКАСЪ
ШІ АЛЪТЪРЪ'А КЪ ЧЕЛ ТІПЪРІТ. ЧЕ ДЕО-
СІБІРЕ, КЪТЕ СЪНТ АЪСАТЕ АФАРЪ! ЧЕНЪЪ-
РЪ ДОМНЪАЛЕ.

*) СКРІІТОРІЪА 8НГЪР АРЕ АРЕПТАТЕ: НОІ НЪ
ПРІВІМ НЕ СЪПТ СПРІНЧЕНЕ АА АНФЛОРІЕА
ЛІТЕРАТЪРІ 8НГЪРЕЩІ, ПОФТІМ АНСЪ РО-
МЪНІІ КЪ ТОЦІІ, КА ШІ НОІ СЪ ФІМ АЪСАЦІ
СЛОБОДІ А НЕ ДЕСВОЛБІ ЛІТЕРАТЪРА ШІ А НЕ
КЪСАТІВА ЛІМЕА НОАСТРЕ.

де лші цінеа норочіре а савгзрі саџ де поманз саџ пен трџ ѝн мік прец, кџ фжн, ѝнт, ланте, оаз, кџ пзлзріа амжнз ла оасвещіі сзї чей мѣрдарї, пе карїі ел лші лнкіпѣа кџ ар фї сосїт дїн нѣ цїѣ че лннзлїме. — Сасѣла ка о націе чївілізатз шї маї еїне кѣноскѣтоаре де лѣме, е вздїтз де кѣтрѣ кзлзторї де ачешїа ка о нїѣкїтоаре де оаспещї; кѣчї

„Tekint az embernek szőre szakállára,
„S úgy tesz sült malacgot 's bort az asztalára.*)

Ромжнѣла дїн протївз аре лнсѣшїреа лнкѣ дела стрїніі хѣрзїтз зїса поманз шї бѣнзтатеа інімії, каре дакѣ нѣ о пот акасѣ депрїнде, ѝнїї авѣцї кзлзтореск шї пен трџ ачееа, ка сѣ лмпзрцаскѣ ла сѣрачї банї, лѣмінзрї, шї нїѣе васа де лемн шї де лѣт. — Фемеїле пе дїннаїнтеа кавелор цїнапз проаспетз, ка кзлзторїѣла маї ѣшор сѣ о капете. Сѣафлз лнтре джншїї мѣлцї мещерї богацї, нїгѣцїторї шї вѣїашї. Лїмеа лор есте фоарте дїстоїнікѣ пен трџ позїе. — Фетеле фоарте бѣкѣроасе кжнтѣ, шї аѣ ѝн глас атѣта де пзлкѣт, лнкжт пе дрептѣла сѣ пот нѣмі Сїрене де кжмп. Ачештз націе 'шаѣ пзстрат мѣлте лнкѣ дїн вєкїле сале о бїчєїрї, аѣа прїетїне поцї вѣдеа лн оріцїнал пе Тїтїр алїї Вїрїїліе лн мѣнцїї Ардеалѣлї; ачелеашї вешмїнте, каре ле вєдем пе васеле вєкїлор Втрѣшкї шї Романї, дїн крещет пжнз ла тѣлпї лн де ачелеа вєї афла пе тѣрзїїї лор нєноцї. Вешмжнтѣла дїн жос че стз дїн долѣ вѣкѣцї,

*) Ромжнєше аре лнцелесѣла, кѣмкѣ: Сасѣла кавтз маї лнтѣї кѣ де амѣрѣнтѣла ла персоанѣ, шї аѣпз ачєа лї пѣнє пе масѣ пѣрчєа фрїпт шї вїн.

Фемеїле ла нѣмеск кѣтрїнцз, а кѣрїа партеа дїн жос, фїїнда кѣѣстз кѣ торт де лжнз де маї мѣлте фєце, лнкіпѣїеѣе пѣѣнѣла Жѣнєї *). Жокѣла лор есте о адевзратз петречере де време єроїчаскѣ **), шї аѣѣче амїнте ѝнѣї історїк рѣпїреа фетелор савїне. Ажѣтацї де лѣнцїле бєце каре ле аѣ лн мжнз, жѣнїї сє араѣз кѣ сѣрїтѣрї пѣтернїче лн лмерѣкѣмїнтеа че шї деалтмїнтреаа аѣѣче лннаїнте ачєа време. Аѣтѣнчї фїешв каре апѣкѣ кжте о фетїцз фрѣмоасѣ, кѣ о мжнз о лнтоарче ка пе ѝн прїснєл, шї іар сє лнторк ла вѣцї, стрїгѣ вєрѣрї де глѣмз саѣ алтеле скѣрте лнтокмїте; дар фїїндкѣ дела Опїц лнкоаче де треї сѣте де днї с'аѣ скрїс пе ларг деспрє ачештз націе прѣсїтз дїн стрѣмошї вєстїцї шї кѣ нѣме маре, аша те лндрепт ѣколо домнѣле прїетїне; лнсѣ ачєа нѣ о поч ѣїга пжнз ла мормжнт, кѣмкѣ лн чєа маї де пе ѣрмз а ноастрѣ прїмєларе, лн аѣѣла ѝнѣї шїр лѣнг де даме подовїте шї чїнстїте маї рѣстѣрнат дїн ачєа пѣрєре, кѣмкѣ Овідїе рєпєѣжнѣѣсе одаѣз пен трџ скїмєарга дєрѣлї ла Каранѣѣѣеш, аѣ фѣмат шї аѣ сорбїт пе плак прєкѣм ной ла Лєгранд саѣла Холлїнгєр: дар кѣмкѣ фїѣла Вїнерїї ***), ла пофѣта фрѣмоасєї рєцїне ****) а Карѣаѣнїї, фѣрѣз нїчї о сфїалѣ аѣ рєспѣнє лн нѣмѣ-

*) Juno, жѣна жєїца нєваста лѣї Jupiter саѣ ромжнєше Жоїє. Рєцїї Мітол.

**) Лнкжт цїѣ чєле маї фрѣмоасє жокѣрї кѣрат ромжнєшїї сжнт нѣмаї лн Ардеала. Вѣам маре прєпѣс, кѣ чєл ѝнгѣреск лнкѣ є формат аѣпз аає ноастрє.

***) Внєас, каре аѣ єшїт дїн Troia шї аѣ вєнїт ла Італіа.

****) Дїдо, ла каре сє аѣѣтѣсе Внєас.

рѣла мѣлторатик. Nos ducimus origi-
nem a Diis; ші кѣмкѣ кортинецѣа ад-
мірал аша стрѣзмош есте а романілор, ка
ші Тѣсто а џерманілор, ші ноаз Арпад:
— нѣма зна де веі мішка пріетіне, рѣскол
ампротіва знѣі асфелѣѣ де Томѣ пе маі
мѣлате міліоане анкінѣторі а бѣнѣлаѣ вір-
џіліе. Всте нетѣгѣдѣит, кѣмкѣ партеа ма-
ре а азкѣіторілор Ардеалѣлаѣі, сѣнт не-
поціі ачелора, каріі одініоарѣ ера домні пе-
сте о жѣмѣтате де лѣме, ші аша поетѣа
неамѣ (Опіѣ) пѣтеа сѣз канте пе патріо-
ціі меі азкѣіторі ан ненѣмѣрате кѣѣѣ
де паіе, нѣ нѣмаі ка прѣціі дін векіі е-
роі, чі фѣрѣ андоіалѣз дін сѣнѣеле пѣтер-
нічілор дѣмнеѣі дін Олімп.

Пѣнѣ дічі ворѣѣе скрііторіѣа знѣѣр.
Ноі че сѣз маі адѣогѣм ла ачестеа?
Дін кѣвінте німік, іар кѣ фапта тоате.
Сѣз не фачем вреднічі де віртѣѣіле аче-
лора а кѣрор нѣме ла пѣртѣм, лімеа ліо
ворѣім, обічеіѣріле ле пѣстрѣм — де а ро-
манілор.

Ампѣрт. Г. Баріѣ.

Мѣстрарѣа.

Пѣнѣ канд о Проведіѣнѣѣ,
Пѣнѣ канд веі сѣѣері,
Ка фіінѣа пе фіінѣѣ
Сѣз нѣнѣте а прігоні?

Аѣ нѣ дреапта Та чеа сѣѣнтѣ
Пе тот омѣла лаѣ зідіт?
Аѣ нѣ тот ачѣеаші ѣантѣ
Тѣтѣрор с'аѣ рѣндѣит?

Дакѣ Тѣ не еѣі Пѣрінте,
Ноі тоѣі сѣнтѣм фііі тѣі;

Дакѣ тоѣі стрігѣм фѣрѣнте,
„Доамне! скапѣне де рѣі:“

Кѣм де пѣлѣереа кѣтеазѣ
Фіреі а сѣнпротіві,
Кѣм бермеле нѣнѣтеазѣ
Пе алт' берме а ѣрѣісі?

Фіар'а некѣѣантѣтоаре,
Ла чеа дѣо фіре кѣ еа
Нѣ с'арѣнкѣ с'о довоаре,
Нічі с'о пріндѣ 'н кѣрѣа са.

Де нѣ кѣмѣа маіка фіре,
Аѣ алес дін анѣепѣт
Фіарѣ фѣріі спре нѣтріре;
Алтѣ пілдѣ н'ам вѣзѣт.

Іарѣ тѣ маскѣ почітѣ,
Трѣнторе анѣедерат!
Маі ліпсі антр'о кліпітѣ
Дѣа сѣѣе аер кѣрат.

Крѣде! Че ѣіе нѣѣі плаче“
(В віѣ грліѣла лѣі Хріетос),
„Алтѣіа анкѣ нѣі фаче;“
Дар ла тіне'і де прісос.

Ах! кѣчї нѣ сѣнт еѣ алѣінѣ,
Сѣз'мі вѣрѣ акѣа бінінос
Ан вікленоаса та сплінѣ; —
Атѣнчї ашї мѣрі воіос!

Дар' оімѣіреа нѣ мѣ ласѣ,
Ка сѣз даѣ ісѣѣндеі лок,
Де ші сѣфлетѣ'мі с'апасѣ
Віѣ пѣтрѣнс дѣа ранѣі фок.

Анд. Мѣрѣшанѣ.

Карактере.

Амбац а кѣноаще карактерѣ ши темпераментѣ а челора, кѣ каріи е ши сіліт а петрече. Кѣнд кѣноащеш прічина ѣнѣ лѣкрѣ, атѣнчї нѣ лесне лї грешїм ефектѣ лѣї. Ын ом кѣ фїреа меланхолїкѣ борбеше вѣкѣрос деспре ненорочїрї, ѣн хѣлїторїѣ деспре грешелї ле алтора. Ынѣл, каре е алѣнгат де патїмї ка ши калѣла де пїнтенї, борбеше деспре ѣн лѣкрѣ тот алфелїѣ декѣм есте ачела, пентрѣ кѣ нѣ мїнтеа, чї патїма борбеше дїн трѣнѣл. Фїецекаре жѣдекѣ дѣпѣ капѣла ши темпераментѣл сѣѣ, пѣцїнї дѣпѣ а девѣр.

Амбац а кѣноаще пе омѣл каре тот дѣлѣна рѣде фѣрѣ прїчїнѣ, ши іарѣшї пе ачела, каре нїчї одатѣ нѣ рѣде анѣлѣдар. Нѣ те анкреде лесне ѣнѣїа, каре антреабѣ преа мѣлте, кѣчї ачела саѣ есте ѣн неѣн, саѣ кѣ вреа а те дескоаде. Те пѣзеце де ачелїа, пе карїи натѣра іаѣ ансемнат, еї де ѣбще лѣшї рѣсѣѣнѣ де дѣнса пентрѣ ачелїа лїпѣс.

Карактерѣл ѣнѣї інімос. Ачелїа антрепрїнде лѣкрѣрїле сале фѣрѣ а се преа анѣлѣмѣта ши ле сѣвѣршеше фѣрѣ фїкѣ. Ыл нѣ каѣтѣ прїмежїїле; ансѣ, дакѣ дѣ песте елѣ, атѣнчї нѣ аратѣ ел маї пѣцїнѣ вѣрѣцїе, антрѣ але анфрѣнта воїос, пе кѣт антрѣ але сѣфери статорнїк. Ыл прївї ан окїї морцїї, фѣрѣ ка сѣшї пїарѣѣ фача; трекѣ адесеорї пе лѣнѣгѣ ел, фѣрѣ ка сѣ се анфїорезе; ши дакѣ маї пе ѣрмѣ е сіліт а се да ачелїа вѣрѣшмаш ѣнїверсал а натѣреї, атѣнчї лѣї тот ѣна лї есте а о прїїмї саѣ анѣї

пѣса де ел. Пѣнѣ ла чѣа маї дїн ѣрмѣ а са рѣсѣфларе ел нѣ анчелѣѣѣ а прїектѣ планѣрї. Тоате антѣмплѣрїле анпротївїтоаре ле антїмпїнѣ, анкѣ маї нїантѣ де а се арѣта елѣ; ши дакѣ о ненорочїре, де каре ел нѣ пѣтеа абеа препѣс, алтѣлѣрѣ ши вреа ал анфрїкоша, атѣнчї ел сѣфере кѣ статорнїчїе, ши рѣмѣне лїнїцїт, пѣнѣ кѣнд маїна чѣлѣї атотпѣтернїк лї аѣѣтѣ іарѣ. Мїнтеа са цїне пе патїмѣ антрѣ аскѣлтаре; ел е сінѣгѣр домн ши повѣцїѣторїѣ шїешї, ши прїн бїрѣнѣа чѣ о фаче, лѣшї кѣшїгѣ пачѣа каре о дореше. Ыл нѣ е посоморѣт ла лѣкрѣрїле сале, хотѣрѣт ла але сале антрепрїндерї, сінѣер (дрепт) антрѣ сімѣемїнтеле сале, норочїт ан тоате лѣкрѣрїле сале; іар' дакѣ с'ар антѣмпла, ка ел сѣ фїе бїрѣїт, атѣнчї ініма са ан тоатѣ времеа есте чѣа маї не'ндѣплекатѣ ши чѣа маї де пе ѣрмѣ антрѣ а се сѣнѣне.

Карактерѣл ѣнѣї а ѣшерт (vain). Ынѣл ка ачелїа, каре лѣшї каѣтѣ чїнстѣа ан амѣрѣнте, де есте пофтїт ка оаспет ла врео петрѣканїе, лѣшї пѣне тоатѣ остенеала, ка ел сѣ шадѣ лѣнѣгѣ ачелїа, каре лѣшї пофтїт. Кѣнд есе кѣлѣреше, тоате лѣкрѣрїле трѣвѣнѣоаде ле трїмїте акасѣ прїн слѣжїторїѣ, лѣшї дѣ вешмантѣл анѣрѣпт, ши аша трѣче ампрѣцїѣр прїн форѣм. Да-кѣ лї креапѣ кѣцѣлѣшѣл, ел лї рїдїкѣ монѣмент. Ан тоате зїлеле се парфѣмеѣѣ. Хїїне ноѣл лѣшї фаче фоларте адесеорї. Лїне маї де мѣлте орї акасѣ ши повешеше небестї сале, кѣмкѣ ел асѣѣї аѣ авѣт о зї мїнѣнатѣ. (Дїнтр'ѣн аѣктор немѣцек ал вѣакѣлѣї трекѣт, ши вор маї ѣрма).